

PUBILLA I DAMES D'HONOR
DE LA FESTA DE
SANT CRISTÒFOL

Sumari:

El lector opina

Agenda

Joventut d'Esquerra

Republicana

La Coral d'Avui informa

Josep Pané home sencer

El nostre concurs

La UCD i l'Estatut

Història i anecdotari

Cartas de afuera

El nostre batlle

Quelcom més

Adéu

Frases fetes

Quinta columna

Fundació de les hores

canòniques

Catalunya: espill del passat

Demogràfiques

l'Ajuntament informa

Som a Riella: Parleu bé

si us plau

SIO - Butlletí Informatiu Municipal

Director: Josep Huguet i Herbera

Subdirector: Jaume Cuñat Mata

Redactors: Josep Bertran, Pasqual Castellà, Jaume Cots, Joan Eroles, Ramon Llana, Josep M.ª Lluç, Isidre Marsà, Pere Mora, Jordi Padullés, Josep M.ª Pijuan i Joan Puig.

Col·laboradors: Miquel Aguilà, Ramon Creus, Joan Novell, Lluís Pons, Deudat Pont i Guillem Viladot

Edita: Ajuntament d'Agramunt (Lleida)
Impremta G. Vicens - Guimera, 15
Agramunt

Redacció i Administració
Carrer la Plaça, 1 Apartat Correus 10
Agramunt (Lleida)

Subscripció anual: Espanya 300 ptes.
Estranger 350 ptes.
Número solt 30 ptes.

Dipòsit Legal: L. 138-1964

Publicitat contractada anual:

Una pàgina	3000 ptes. al mes
1/2 »	1500 »
1/4 »	750 »
1/8 »	400 »

Anuncis solts, 50 % d'augment

Per a subscripcions i anuncis poden dirigir-se a la Llibreria

Gaspar Vicens - Tel. 39 09 79

o bé a Pere Mora - Tel. 39 03 81

Jaume Cots - Tel. 39 01 32

METGES:

El servei «Metge de Guàrdia» de la Comarca, per als dies festius i caps de setmana, està constituït a càrrec dels següents doctors:

Dr. ANTONI PASCUAL SORO

Telèfon 530776 — Les Pallargues

Dr. LLUIS SABALA ABELLÓ

Telèfon 390222 — Preixens

Dr. JOAQUIM FELIP BRUFAU

Telèfon 390154 — Agramunt

Dr. MIQUEL SUAREZ OTERO

Telèfon 390635 — Agramunt

BOMBERS: Ajuntament - Tel. 39 06 32

CREU ROJA I SERVEI D'AMBULANCIA

Telèfon 390013 - Guàrdia Civil Agramunt

FARMÀCIES:

Sr. ANGEL MAS GRAU Telèfon 39 0133

Sr. GUILLEM VILADOT PUIG Tel. 390087

Als domicilis dels metges i a les farmàcies, hi ha un cartell indicant, cada festa, el metge de torn. Les guàrdies mèdiques dels festius que corresponguin als metges de les Pallargues i Preixens, quedaran centralitzades a la Fonda «Cric» Telèfon 39 01 09.

El lector opina...

Senyor Director:

Des d'aquest periòdic local, que és l'única forma que tinc, faig extensiva la meua gratitud a tots els qui van col·laborar a apagar el foc el dia 27 de juny, a les 13 hores aproximadament, a la carretera de Tàrrega a la finca del Sr. Felicià, evitant així, que es cremés la meua finca termenal a la del Sr. abans anomenat i de dos veïns més, d'una extensió global d'aquelles 50 quarteres de sembradura, encara no recollectades.

Moltes gràcies a tots,

Joan Fa

Barcelona, 31 de maig del 1979

Sr. Director de «SIO»

Agramunt

Distinguit senyor,

Una vegada més em permeto d'adreçar-me a vostè i al seu apreciable periòdic en relació amb l'afer de la Societat «La Barretina».

Acabo de rebre un document que em diuen que signi per tal de fer cessió, a favor de la família Roca Enrich, dels meus drets com a co-propietària de la finca que ocupava aquella entitat.

Jo, Sr. Director, estic plenament d'acord que l'esmentada família reclami pels perjudicis que els va ocasionar el derrocament d'una part de l'antic edifici de «La Barretina», però el que em costa de comprendre és el que la corresponent indemnització se'ns demani a nosaltres, i no a l'organisme estatal que va disfrutar de l'estada en aquell edifici durant tants anys des de 1939, sense, que jo sàpiga, pagar mai res. Crec, doncs, que és l'Estat l'únic deudor de la família Roca Enrich en aquest afer.

No obstant, com que veig que els altres propietaris, en el meu mateix cas han signat, penso que no tinc altre camí que fer-ho jo també. Però el que a mi més em dol, és el no haver pogut complir la promesa feta per la memòria de la família Carrera-Batalla, o sigui de cedir els meus drets a favor d'una obra benèfica per a Agramunt. Amb tot, tinc confiança que la família a favor de la qual ara signem voldrà i sabrà portar totes les coses a bon terme.

Molt atentament el saluda,

Antònia Fornells

Amics:

Estic recopilant i confeccionant itineraris d'observació de la Natura arreu del Principat, però des d'un punt de vista geològic, botànic, zoològic i humà.

Cada itinerari conté informacions de la vegetació que es trobarà al llarg del camí, dels animals més freqüents, dels tipus de roques i també de les masies i altres construccions que hom anirà trobant fent camí. No hem d'oblidar tampoc detalls de força interès, «bones comunicacions» (les que hi hagin), refugis, llocs d'acampada, fonts...

Ara permeteu-me demanar-vos un cop de mà. Vosaltres, gent excursionista, coneixedors de la comarca o altres zones, no us resultarà gaire difícil trobar-ne alguns d'interessants; itineraris atractius, fàcils de seguir i que recorrin indrets d'interès de les nostres contrades.

El que us demano és exactament: que si fos possible em trametéssiu el màxim d'itineraris que tinguin les característiques que he esmentat. No es tracta que em detalleu la vegetació o els animals més freqüents, no cal que ho feu si no voleu, es tracta que digueu els indrets per on passa el recorregut. Si no us fos possible escriure'm els itineraris, us agrairia que m'indiquéssiu alguna persona del vostre centre o de les vostres contrades que em pugui facilitar aquestes dades que us demano.

Confio que la meua crida tindrà un bon ressò a casa vostra i que ben aviat rebré notícies vostres. Com més itineraris hi hagin més completa i variada serà la guia.

A reveure!

Josep-Anton Trepat i Alberó

Gran Via, 863, 4rt. 4.ª Barcelona-18

AGENDA

JUNY

Dia 13 — NOVA ELECCIÓ DE DIPUTATS

La majoria dels consellers del nostre Ajuntament, aquesta tarda, s'han traslladat a Balaguer per participar en la votació per elegir els quatre escons a diputats que corresponen al partit Judicial de Balaguer a la Diputació de Lleida, i que per sentència de l'Audiència Territorial de Barcelona havien d'ésser elegits de nou.

Dia 14 — FESTA DEL CORPUS

Amb la solemnitat d'anys anteriors aquesta tarda s'ha celebrat la Processó del Corpus. En el seu pas per la plaça Mercadal, on els veïns de la mateixa havien bastit un florit altar s'ha fet l'adoració al Crist-Eucaristia.

Dia 17 — CORALS

Els membres de la Coral d'Avui d'Agramunt, s'han traslladat a Calaf per participar al XIV Aplec Coral de les terres de Lleida, que ha reunit a 32 d'aquestes entitats corals de les terres de Ponent.

Dia 21 — INCENDIS

Per dissort de la pagesia, ahir i avui s'han encetat els clàssics i perillosos incendis d'estiu ambdós a l'hora de la migdiada, iniciat-se en uns sembrats de blat i ordi situats, respectivament, a la part esquerra i dreta de la carretera de Tàrrega, a prop i al cap de la serra. Els danys han estat quantiosos, especialment en el d'ahir, ja que va estar cremant una hora i mitja fins que el pogueren aturar. Les causes del foc, com la majoria de vegades, desconegudes, encara que en aquest cas, es rumoreja, que són intencionats.

JULIOL

Dia 10 — SANT CRISTÓFOL

Aquest any, els nostres xòfers han organitzat una festa molt simpàtica, en honor del seu patró: Missa, Tres Tombs al matí i, a la tarda, futbol. A la nit, ball al Mercadal.

La Coral d'Avui manifesta

Volem fer palés en aquesta revista, un fet que qualifiquem de lamentable i que l'educació ens priva de donar-li cap altre qualificatiu. I ho fem exprés, en acabat, que aquest fet ja fa dies que ha succeït, i hem tingut temps per a calmar el que vulgarment diem, la sang calenta.

Fent una micad'història, el dia 13 de maig, la Junta de la Societat Cultural i Recreativa: Casal Agramuntí, va convocar una reunió, amb l'intent de formar una nova Junta d'activitats i festes, amb la participació de totes les entitats amb seu al Casal: CLUB DE BILLAR, CLUB D'ESCACS, GRUP DE CAÇADORS, GRUP ESCÈNIC, CORAL D'AVUI I BON CANT.

En aquesta reunió, el senyor President en Ramon Galceran i el vocal senyor Emili Torrents, van pendre la paraula, demanant a les entitats allí presents: cooperació, ajut i idees mútues, una total unió entre la Junta del Casal i les diverses entitats, per tal d'arranjar els problemes del Casal en aquest aspecte i formar així una Comissió de Festes.

Pocs dies després, el dia 22 de maig, fou canviat el pany de la porta lateral que dona accés directament al Teatre i a una sala que fou cedida a la Coral D'Avui i Bon Cant amb les corresponents claus de les portes. I també creiem ara oportú dir-ho, amb una molt petita (val remarcar-ho) aportació econòmica: LLOGUER.

Pensem llavors, que si s'havia de canviar el pany, el petit llogater, diguem-ho així: l'entitat cultural Coral D'Avui i Bon Cant, havien de ser-ne sabedors i tenir la nova clau; no va ésser així, i com que volíem i creiem que necessitàvem una explicació, vàrem exposar tot seguit el fet al vocal senyor Emili Torrents, diguent-li que al pròxim assaig volíem una clau o la porta oberta. Que en parlés amb la Junta.

Alpròxim assaig no va haber-hi clau ni porta oberta. Els infants varen haver de marxar a casa seva sense lògica explicació i sense l'acostumat assaig coral.

Ve la nit i la Coral D'Avui, troba també la porta tancada. Amb això i mentre davant la mateixa societat estàvem comentant sobre el més convenient a fer, el President d'aquesta Societat, senyor Ramon Galceran, va sortir de la mateixa i per davant dels mateixos cantaires, tranquil, com si a ningú

Agramunt, 4 juliol 1979

Reunides les Joventuds d'Esquerra Republicana de Catalunya, s'ha cregut convenient i necessari la publicació del següent comunicat:

En primer lloc felicitar la nova Corporació Municipal en el projecte que té de retolar tots els carrers i places en català ja que és aquest l'únic camí per a retrobar novament la identitat del nostre poble, el qual ha estat durant molt de temps anorreat i despersonalitzat per aquelles «gloriosas fuerzas nacionales», que un dia ens varen arrevassar les llibertats del nostre poble per la força de les armes i s'aixecaren contra la legalitat republicana, que havia estat refrendada pel poble com a únic i autèntic sistema de govern.

Per altra banda, demanem que si per fi es vol recuperar l'autèntica normalització o una part de la mateixa, dins l'àmbit històric i cultural de la nostra vila, cal que es torni el vertader nom a aquest grup escolar, que avui en diem «Escuelas Nacionales», les quals un cop construïdes per la Generalitat s'anomenaven, com a únic i autèntic nom, GRUP ESCOLAR MACIÀ-COMPANYS. Creiem que és de justícia i dignitat el tornar aquest nom; el seu, a l'esmentat grup escolar.

A tal fi hem cregut oportú, el fer arribar aquest comunicat al nou Consistori democràtic, perquè es plantegi la situació i faci els tràmits necessaris perquè això arribi a ésser una realitat en poc temps.

Per la justícia i la democràcia.
VISCA CATALUNYA LLIURE

Joventuds d'Esquerra
Republicana de Catalunya

EL NOSTRE CONCURS

Respostes a les preguntes del mes d'abril:

El riu Sió té un recorregut de 47 Km.

La nostra població pertany a la 8.na vegueria.

La pregunta referent al lloc on es trobava el barri jueu a Agramunt era un xic capciosa, ja que fins el moment en cap document no s'ha trobat constància d'aquesta ubicació malgrat saber-se que hi havia a casa nostra una gran colònia de jueus. Evidentment qualsevol resposta hauria estat donada com a bona a efectes d'optar al premi si aquest mes hi hagués hagut participació en el nostre concurs però malauradament no ha estat així.

Quan fa uns mesos, encetàrem aquesta secció, diguérem que perquè poguéssim tirar endavant, necessitavem la col·laboració dels lectors. Pels motius que siguin «El nostre Concurs» no ha estat acceptat, els lectors no li han donat el seu suport amb la participació, única raó de ser d'un concurs. Per tant, no ens queda res més que donar les gràcies als pocs concursants que han participat i plegar. Ja no publicarem cap més pregunta, solament anirem donant les respostes a les que ja estaven formulades.

no hagués vist i poc temps després entrava al Casal amb les mateixes circumstàncies el senyor Emili Torrents, fent idèntic paper; tots dos coneixedors del cas.

Davant aquesta actitud el nostre director, en Ramon Casals i Muntada, enfadat de valent, per quant ja amb ant'erioritat a aquest cas, la Coral havia estat objecte per part del senyor Josep Me Inglés, membre també de la Junta del Casal, d'alguns detalls no pas massa elegants i interrompint alguns dels acostumats assaigs, en Ramon Casals diem, va entrar al Casal a demanar al senyor Torrent si s'havia parlat o no del cas, tenint per resposta que sí, que el President havia dit que la nova clau havia d'anar-se a buscar a l'Arrendatari de la sala Cafè: «A la barra». Ramon Casals va contestar-li que davant d'aquesta decisió la Coral D'Avui prendria la mesura més convenient.

Davant aquest fet, se'ns pot preguntar: Costa tant d'anar a buscar la clau a la «barra»? Doncs Sí, i sobre aquesta resposta estem disposats a fer un llarg article donant motius ben pedagògics, i potser millor que no els, haguem de donar.

També podem respondre NO. No costa res. Però llavors la idea de l'ementada reunió de: Cooperació i ajut mutu, potser no va del tot d'acord amb que et TANQUIN LA PORTA DE CASA.

Ara, nosaltres preguntem a aquesta Junta, que representa els interessos d'una Societat Cultural i Recreativa: Es així, fent les coses d'aquesta manera, com penseu protegir la CULTURA?

Preguntem novament: Com és que a la reunió que s'havia de fer el dia 25 de maig no varen comparèixer els representants de la Junta del Casal: Jordi Bertran i Emili Torrents, per a parlar de la projectada comissió de festes? En aquesta reunió la Coral D'Avui en nom seu i com a responsable de la Coral Infantil Bon Cant tenia ja ben clar de manifestar: que la dita reunió no tenia ja cap sentit per a nosaltres mentre no s'aclarissin tot una sèrie de coses.

Per això els representants de la Coral D'Avui no varen poder manifestar als representants de la Junta del Casal, l'acord prè per la Coral D'Avui i Bon Cant «MENTRE NO S'ACLAREIXI AQUEST ASSUMPTI I PARLAT CARA A CARA, LES CORALS D'AVUI I BON CANT ENS CONSIDEREM AL CARRER» i com s'acostuma a dir deixats de la mà de Déu per la Junta d'una Societat que es diu CULTURAL I RECREATIVA.

Es que aquesta Societat es vol per alguna altra activitat més Cultural?...

I per favor, no en digueu que ja tenim la clau de la sala d'assaig. Aquesta sí que la tenim i a disposició de la SOCIETAT quan ho cregui oportú, si és que així ho creu.

Per acabar pregariem a totsels agramuntins a través de la seva Junta del Casal que tinguessin en compte que «Tant és avui com demà» i que aquesta dita es posés a la pràctica pel bé d'una Societat que d'altra forma i sense adonar-sen s'anirà enderrocant.

Potser s'ha dit massa vegades que el Jovent no val per a res. Doncs, la Coral d'Avui és JOVE i sap cridar també per les coses que realment valen la pena.

L'Original d'aquest manifest és a l'arxiu de la Coral D'Avui i Bon Cant, i està signat pels components de la Coral D'Avui que al mateix temps es fan responsables de la Coral Infantil BON CANT.

LA CORAL D'AVUI

JOSEP PANÉ l'home sencer, queda

Te n'has anat, ens has deixat, ha quedat emperò el teu exemple de vida, tota des que tingueres ús de raó, entregada, donada generosament, indiscriminadament a tothom. Ets l'amic —malgrat els anys— més jove que teníem, que teníem, perquè per a homes com tu, el temps, la vida, i la mort, no existeixen.

Tu sí que et convertires en un nen.

Mai t'havia vist nerviós ni enfadat, el teu crit, si crit era, era suau. Si se t'hagués de donar un sol qualificatiu, no se't'n podria donar un altre que et fes més justícia que el d'humil. Tu has complert, els que et coneguérem, els que et tractàrem, tant com els que no, però sentirem, i sentiràn parlar de tu, qui sap si complirem.

Tu ens feres tenir esperança, ser optimistes. Tu has estat un testimoni de vida exemplar. Mai feres el més mínim per a figurar, menys per a manar. Sempre hagueren de venir a dir-te: Que fas en l'últim lloc? Fica't més endavant. I tu no et movies.

Cregueres en tothom, amb la bondat de tothom, de ningú desconfiaves.

Recordo l'última vegada que et vaig veure farà uns dos mesos a la Fuliola, quan l'enfermetat maleïda no et deixava viure, quan ja sabies de la impossibilitat de la teva curació. Aquell diumenge al dematí en què parlàrem llargament d'art, literatura, poesia, política, d'homes de la Unió de Pagesos, coses, de casos, de tot... però sobretot de l'entranyable agramuntí Enric

Segueix

LA UCD I L'ESTATUT

Segurament que quan aquestes ratlles siguin a l'abast del lector, molts dels dubtes, confusions i recels que avui, 22 de juny, quan escric aquests mots, estan en la ment de tothom s'hagin desembròllat. O potser, qui sap?, estarem en les més obscures tenebres i damunt nostre ens passarà encara, com una llosa, les actituds nefastes que fins avui manté el partit del Govern, la UCD, entorn del nostre Estatut. Malgrat això he volgut fer aquest comentari:

Els mitjans de comunicació darrerament ens donen informació sobre les reticències, aprensió, o si voleu mal confiança que provoca l'Estatut, anomenat de Sau, redactat l'estiu de l'any passat per una comissió de vint parlamentaris catalans. Sembla ser, segons ens diu la premsa, que sobre l'Estatut català i basc, planen una gran quantitat d'esmenes, que atenent al que diuen ells, els de la UCD, són degudes a l'anticonstitucionalitat d'aquells.

No entrarem a discutir ara, si estan o no estan els articles del nostre Estatut, dintre del marc de la Constitució espanyola, això és feina dels experts i, en tot cas, quasi sempre depèn de qui la interpreta. Segons es nostres parlamentaris, i aquí també hi són es de la UCD, quan van redactar l'Estatut, van filar molt prim perquè no hi hagués cap article que s'escapés del marc constitucional. I és aquí on sembla que entrem en alguna contradicció, o millor dit arracionalitat política per parte de la UCD, que si bé va donar el seu vot afirmatiu a l'Estatut de Sau, ara resulta que ens hi fica tot un seguit d'entrebancs i obstacles per escurçar, retallar o rebaixar, digueuli com volgueu, els continguts d'aquest.

Aquesta actitud i comportament del partit del govern, acompanyat sempre del abonament i suport de CD, en el fons però i malgrat el seu intent de voler ser autonomista, és per mi, coherent si bé desencertada. És coherent perquè està realment en la línia del pensament i de la formació política que han rebut els homes i dones de UCD i CD. Aquests no fa pas massa anys rebutjaven i condemnaven qualsevol intent o temptativa d'autonomia. Tot allò que no estava d'acord amb l'esperit unitarista, centralista i uniformista del règim era proscrit. I aquesta mentalitat no es canvia en quatre dies; un es pot canviar «la camisa» fàcilment, però l'anterior sempre es nota i traspua encara que no es vulgui. Ja ho diu la Marta Mata que en Franco ens deixà tres fills. El primer en Blas Piñar, que com que és el més gran és el que més s'assembla al pare. El segon, en Fraga,

que és gris, ni una cosa ni l'altra. I el tercer, en Suarez, que, com a més petit, és el més espavilat. I és desencertada perquè així no es demostra als catalans la voluntat catalanista i autonomista de UCD i perquè està demostrat arreu que el centralisme és perjudicial i advers als interessos del poble.

Un altre aspecte caracteriza també la política ambigua que mena el partit d'en Suarez en aquest camp, i és que els continguts i articulats dels Estatuts basc i català marcaran la pauta i la línia a seguir dels altres possibles Estatuts de les altres nacionalitats i regions de l'Estat espanyol. I això, és potser, realment el que fa por a la classe política centralista que pensen que els Estatuts poden arribar a trencar el principi de la «Unidad de la Patria».

Es per aquestes raons que la política catalana a Madrid en defensa de l'Estatut, ha de ser una, els nostres parlamentaris, siguin del partit que siguin, han de defensar aferrissament tot fent «pinya» el redactat actual de l'Estatut, per aconseguir allò que aquells homes, que els catalans van votar, van escriure al Parador de Sau sigui el bastidor i el marc on s'han d'inscriure les lleis que regulin la vida futura dels catalans. No ens podem permetre el luxe de rebaixar els continguts actuals del nostre Estatut, de per si ja prou esquifit segons opinió d'alguns corrents polítics, si no ens veurem abocats en una autonomia molt migrada que no ens servirà per desenvolupar la nostra personalitat com a poble.

Si tots aquests temors es confirmen, potser hauria estat més encertada pels nostres parlamentaris redactors de l'Estatut, no filar tan prim com dèiem abans, i haver tirat «pel dret», cercant no aquella autonomia possible dins de la Constitució, com ara ha estat, sinó una autonomia molt més àmplia i així a l'hora de les negociacions i discussions de l'Estatut a Madrid els resultats, haurien estat possiblement, els que ara ens volen rebaixar. I és que amb aquest seny, que diuen que tenim els catalans, i que hem demostrat tenir amb la nostra actuació política, potser ja hi estan jugant massa. Volem l'Estatut, però el que hem fet nosaltres. Que no ens vinguin a dir què tinguem paciència i que demostrem altra vegada el nostre seny, si aquest Estatut és retallat a Madrid. Els catalans ja en comencem a estar tips de Generalitat provisional sense continguts. Volem una plena i àmplia autonomia per poder autogovernar-nos sense ingerències foranes.

Miquel Aguilà i Barril

II Certamen Literari Sant Jordi

Primers premis que faltaven publicar

AGRAMUNT ESTIMAT

*Agramunt estimat, de tu mai no m'apartaria
tu ets el meu niu, i que fossis la meua sepultura jo voldria
tu ets la joia del meu cor i la mirada encesa dels meus ulls
amb tu jo estic contenta, plena d'alegria, ...!*

*Agramunt estimat, de tu mai no m'apartaria
si marxés de la teua vora d'enyorança em moriria
els teus porxos son preciosos i l'església tan antiga
de tu tot m'agrada, res no canviaria.*

Agramunt estimat, de tu mai no m'apartaria. ...!

M.ª Teresa Vila i Pujol (10 anys)

LA BARCA

*En un mar tot blau
i en un cel tot estrellat
la barca s'endinsava
mar enllà tot balancejant*

*Uns homes portava
tots plens d'il·lusions
mar enllà marxava
tot cantant ses cançons*

*En despuntar el dia
la tempesta ja és aquí!
els mariners fugen
per salvar-se d'el perill*

*Tots pregant amb devoció
oh gloriosa verge!
traieu-nos de la mar
i porteu-nos a la nostra llar*

Anna Bertran i Solé (8 anys)

Xocolata

Jolonch

AGRAMUNT

ROS ROCA S.A.

LA INDÚSTRIA
DEL REMOLC

Per a un bon servei

**Funerària
(Casa Romà)**

Rapidesa... Economia...

*Servei Oficial
únic de
EL OCASO, S.A.*

Mercè, 19
Tel. 390309
AGRAMUNT

Llenya i Carbó

**F. Santamaria
i Fills**

Santa Esperança
Telèfon 390387

*Exclusivitats * Draperia Anglesa i Francesa
Camises - Corbates - Artielec Home*

Sastreria Univers

Tailleur Sastre

Auda. Carlemany, 79 - Tel. 21286 LES ESCALDES
Valls d'Andorra

Ajudeu SIÓ,

subscrivint-vos-hi!

Col·laboreu-hi!

Anuncieu-vos-hi!

SIO, ÉS DE TOTS!!

Restaurant
Cafeteria
Discoteca
Sala de Festes
Piscines
Pista d'Estiu
Video-Set

Estacions de
Servei a:

Agramunt
Cubells
Montgai
Mont-roig

Establiments

E. S. A.

Tels. 390802
390202 - 390142

AGRAMUNT

Història i Anecdolari

Corria el tercer trimestre de l'any 1936. Aquella veïna de casa, horroritzada pels fets revolucionaris, no es sabia avenir dels esdeveniments. I em deia al peu del graó prenent la fresca:

— Abans aquestes coses no passaven. Per la guerra dels carlins, quan venien els soldats fèiem ball i ens divertíem...

Pel que es veu la guerra dels carlins l'havia agafada jove i eufòrica, i només semblava recordar els aspectes pintorescos i folklòrics d'aquella confrontació. L'esmentada veïna va morir als 91 anys, al març del 1938, poc abans del primer bombardeig, i no va poder veure com aquell estiu, amb la vila plena de militars, cada dia es celebraven sessions cinematogràfiques i algun festival de tant en tant. Si fa o no fa, una manera de procedir com el que ella rememorava.

Altres agramuntins, però, es prenién les coses més seriosament a l'últim terç del segle passat. Per exemple aquelles mares, que davant l'anunci de l'arribada dels soldats, arplegaven la canalla escampada pel carrer i es tancava tota la família dintre la llar amb les portes ben barrades. O aquell bon avi, obsessionat pel perill de no poder sortir de casa durant uns dies, que quan venia la tropa sempre deïa a la seva jove:

— Ja tens la tenalla plena d'aigua? Perquè si tenim aigua, encara que quedem *sitiats*, no ens podrem morir de gana. Amb aigua, si tenim pa farem sopes, si acabem el pa farem farinetes, i si acabem la farina courem blat. La qüestió és tenir aigua.

Conten que en certa ocasió va córrer la veu que venia la tropa. Algú, des de dalt del Convent havia sentit tocs de corneta i vist molta bellugadissa al camí vell de Mafet. S'estengué l'alarma i es posà en marxa el procés descrit anteriorment: arplegada de criatures, revisió de proveïments, tancada general de portes, etc. Passà el temps i tot restava quiet; finalment es comprovà que es tractava d'una confusió: havien pres per cavalleria militar la Dula que pasturava a les vores del Torrent i el corn del Duler per una corneta... Quantes coses fa fer la por!

He explicat unes anècdotes que poden donar idea de l'estat d'ànim dels agramuntins durant la guerra dels carlins. Unes anècdotes protagonitzades per la gent que aleshores vivia al Raval de Puigverd, el meu carrer. Tal vegada els qui residien dintre la vila reaccionaven d'una altra manera; però em fa l'efecte que no hi havia massa diferència entre el comportament dels uns i el dels altres. L'excepció la podríem trobar en les minories polititzades, les quals tenien motius particulars per alegrar-se de la victòria dels seus, o per témer les represàlies del bàndol contrari.

Ocasió de frivolitats i xerinxola, una alteració gratuïta i molestosa del ritme de vida normal, un risc inevitable de sofrir desperfectes en els béns o en la integritat física... Això signifiquen totes les guerres per la generalitat de la gent. I en el cas concret de la dels carlins, la possibilitat que passessin els uns i cobressin la contribució, i que l'endemà passessin els altres i la tornessin a reclamar.

Lluís Pons i Serra

Cartas de afuera

Yo creo que esta región del sur de Babiera es la más fría de todo el territorio de la República Federal Alemana, el invierno es largo y muy crudo y como los Alpes están a las puertas de la ciudad de Munich (80 kms.) se convierte esta ciudad en una nevera. El tiempo es tan variable que incluso los munienses se lo toman a chacota, y hace pocas semanas demostraron contra el mal tiempo y tanta nieve una pequeña cantidad de niños, con pancartas y todo.

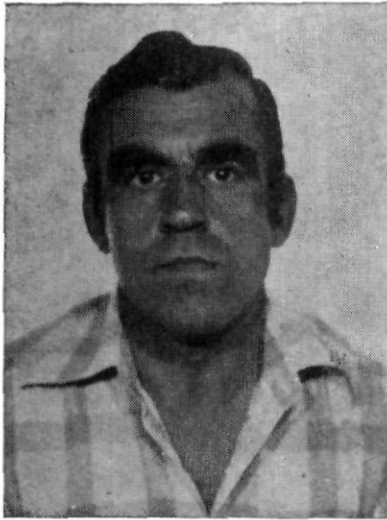
La realidad es de que aquí al sur sale más el sol que en otras partes del país, pero eso es debido al Föhn, un viento suave que baja de los Alpes y que limpia el cielo de nubes dejándolo más limpio que si lo hubieran lavado con Ariel, durante esos días los munienses no hacen caso si alguien les sale a tres por cuarto o alguien te manda a la M. El Föhn hace estos días estragos, hay quien el dolor de cabeza no le deja vivir, otros están tan nerviosos como si hubieran tomado seis tazas de café, la tendencia a no tener ganas de trabajar tomó cauces de epidemia. Yo, al principio, no notaba nada pero ya me informaron que con el tiempo me iría aclimatando, y vaya, han tenido razón, así es que pido a los que me leen que si alguna vez me salgo de la raya sepan que la culpa la tiene ese airecillo que baja de los Alpes, o a lo mejor, no.

A partir de la puesta en televisión del film americano Holocausto, la prensa y televisión de la R.F.A. no para de ofrecernos y presentarnos las actividades de los Neo-Nazis, no pasa semana sin información sobre el nacimiento de los nuevos Nazis. La noche del 25 de abril televisión alemana nos ofreció el reportaje titulado «¿Sólo un par de ovejas negras?» El reportaje nos demuestra las actividades de los diversos grupos de extrema derecha en las escuelas del país y que entre alumnos de 12 a 25 años intenta ganar adeptos para sus filas y para eso no les importa decir que el asesinato de seis millones de judíos es una infamia, que los países extranjeros están lanzando contra la R.F.A.

El pasado no les deja, al pueblo alemán, en paz. El 26 de noviembre de 1975 se inició el proceso, llamado de Majdanek (Majdanek era un campo de concentración, alemán cerca de la ciudad de Lublin) con 15 procesados. A estos procesados se les acusa de haber tomado parte, entre diciembre de 1941 hasta julio de 1944, en el exterminio de más de un millón de personas, la mayoría de ellos judíos. 328 sesiones judiciales, más de 300 testigos han sido escuchados. Estos testigos han tenido que revivir días horribles, y al estar, otra vez, en la presencia de sus verdugos ha sido para muchos de ellos una dura prueba y que muchos les ha sido muy difícil de soportar. La semana pasada o sea a mediados de abril han sentenciado a 4 de ellos. Resultado: Libres por falta de pruebas.

El ministro israelí Mosche Dajan ha mandado un telegrama a su colega Genscher protestando contra la sentencia. En Estrasburgo han protestado más de diez mil personas. Para finales de este año se espera otras sentencias. ¿Qué ha sido este proceso tan largo y costoso? ¿Una farsa? Será interesante observar el futuro de este país tan inteligente y trabajador.

José Leamendi
Munich

EL NOSTRE BATLLE

En sortir aquest número de «SIÓ», corresponent al mes de juliol, pot semblar tardanera aquesta entrevista amb el nostre batlle. De propòsit hem deixat passar dos mesos i escaig amb la pretensió que el nostre alcalde sabés ja, com està el poble d'Agramunt, què hi falta, què es pot fer i d'altres.

Pretendre, amb tant poc temps, que el nou consistori tingui ja endegats tots i cada un dels problemes que la Vila sofreix seria demanar massa.

Els qui hem assistit als plens municipals (que som pocs) veiem que la gent, els companys o amics i fins i tot només coneguts, que formen el consell, han treballat en veritat de valent.

En fer les següents preguntes al Batlle, en cap moment, no hem volgut preguntar-li per coses i casos en els que degué criticar o bé senzillament posar en evidència, actuacions anteriors. Som ara i aquí. Ni volem aprovar ni desaprovar comportaments passats. Que cada un en tregui el que vulgui. Partim de zero, ens trobem en una nova etapa per a la Vila i així ho hem d'entendre.

Donem, doncs, per començat aquest diàleg amb el Sr. Huguet:

— *Ens podria explicar breument el que ha estat la seva vida?*

— Vaig néixer a Agramunt el 17 de maig del 36; començant a estudiar amb D.ª Adela, després a les Monges fins als 8 anys i fins als 14 amb el Sr. Ribó, on hi vaig fer el comerç. Després vaig treballar de sabater, alternant-ho de vegades, amb la feina de manobra, i de paleta posteriorment en bastir-se l'edifici de «la Caixa». A l'edat de 19 anys vaig fer la «mili», com a voluntari a l'aviació. En tornar de la «mili» vaig anar a Alemanya, on hi vaig romandre un any, treballant de soldador en una casa de calefaccions. En venir d'Alemanya, un temps després, vaig casar-me, tenim quatre fills, un nen i tres nenes, i continuo treballant en el comerç de sabateria, del que en tenim cura tota la família.

— *Per què es va presentar per alcalde?*

— Em vaig presentar per alcalde, perquè cap de les persones que ens vam trobar per a formar la candidatura d'Independents per un Poble Nou, volíem el primer lloc; decidírem fer una votació i vaig sortir elegit jo per encapçalar la llista. Vaig acceptar perquè, com a bon ciutadà, hi ha una obligació de treballar pel poble, en una posició de servei, sigui en el lloc que sigui.

— *En general, com ha trobat l'ajuntament?*

— Dintre d'un ajuntament hi ha moltes facetes, i naturalment unes estan bé i altres francament malament.

Cada dia que passa es veu que tot és més complex, perquè hi ha una burocràcia que s'ha de salvar, i és qüestió de paciència.

L'ajuntament anterior, en certa manera es considerava provisional per les tantes vegades anunciades i retardades eleccions

municipals, per tant, potser no tenia la suficient força moral per a tirar projectes endavant. N'hi havia uns quants en estudi, sobretot referents a qüestions urbanístiques, que intentarem empenye'ls. L'urbanisme és el problema més greu que hi ha, i el que costarà més d'ordenar-lo. L'aspecte econòmic, ja es va publicar tal com està. A més a més hi ha d'altres coses que les tenim en estudi, i si és possible, es tiraran endavant, però no crec convenient fer-les públiques per la impossibilitat, de moment per a poder-les realitzar.

Tot, en general, s'ha trobat decaïgut, es van deixar endarrerir els impostos municipals, cosa que procurarem arreglar-ho, amb la col·laboració de tots en complir aquest deure; si això no es compleix, es posaran a l'executiva per arribar a l'embarg, si cal, cosa que molt ens agradaria d'evitar.

— *Pensava trobar-s'ho així?*

— En certa manera sí que m'ho esperava, donada aquesta mena de provisionalitat de l'anterior ajuntament. Una cosa però, és veure-ho des de fora, i una altra és veure-ho des de dins, sobretot per la complexitat i qüestions legals per arranjar alguns dels problemes que ens afecten.

— *Com és la relació, dins l'ajuntament, entre les dues candidatures?*

— La nostra candidatura (Independents per un Poble Nou), ja manifestà durant la campanya electoral que anàvem disposats a treballar per la Vila, tan si guanyàvem les eleccions com si les perdiem. En guanyar-les, oferírem a la «U.C.D.» formar un govern d'unitat, perquè enteníem que era el que la majoria del poble volia, repartint proporcionalment, entre tots les diferents conselleries. Hem de tenir present que en aquests primers temps, el més necessari i urgent és redreçar el nostre Municipi, i això entenem que serà possible sempre i quan, totes les forces polítiques, representades o no dins la Corporació, anem tots a una per aconseguir-ho.

— *Projectes a curt termini i per més endavant?*

— El més important a curt termini, és clarificar les finances de l'ajuntament, treure'n els deutes que té, i almenys que la gent tingui la seguretat de cobrar ràpid quan facin algun servei o treball per l'ajuntament. Un altre projecte, molt important, i que possiblement sigui el primer en portar-se a terme, és arreglar les escoles i adecentar-les. També a curt termini ens proposem cercar solucions als problemes urbanístics de la Vila.

Per més endavant, hi ha els projectes de construir unes escoles noves; arreglar el troç que falta de la carretera de la Donzell, que enllaça amb la d'Artesa; l'entrada o enllaç de la carretera de Montclar; portar el telèfon a Almenara, que encara no en té; arreglar el servei d'aigua posant una depuradora i canviar la canonada que puja l'aigua del dipòsit al Castell, i un equip de bombeig, nou si cal. Intentarem fer-ho en els Plans de la Generalitat. Per tirar aquest projecte endavant, ens ha semblat prioritari assegurar l'abast d'aigua amb plenes garanties. L'altra obra que intentarem incloure en aquests Plans és la renovació de les xarxes de distribució d'aigües i clavegueres.

El finançament d'aquestes obres és el següent: el 50 %, és subvencionat a fons perdut; l'ajuntament, com a mínim ha de contribuir amb el 10 %, i la resta, mitjançant un préstec del Banc de Crèdit Local.

— *Quina és la política de l'ajuntament de cara la situació sanitària?*

— El problema sanitari és greu i estretament lligat amb els altres serveis. Per un costat, hi ha el de l'assistència. En aquest punt és en el que menys podem influir, però, com sabeu, ja hem redactat diferents informes adreçats a la Conselleria de la Generalitat de cara al mapa sanitari de Catalunya. El Conseller senyor Espasa, ens prometé que en un futur més o menys immediat s'establiria a Agramunt un Centre de Salut.

En quant a l'aspecte importantíssim de l'aigua i clavegueres ja n'hem parlat abans.

— *... i de cara a l'esport?*

— Referent a l'esport hi ha un delegat encarregat en aquestes tasques; la nostra intenció seria tirar endavant el projecte del poliesportiu, però creiem, que per ara, potser hi ha d'altres coses més urgents i importants per fer a la nostra Vila. A més, cal recordar que estem condicionats per la falta de recursos financers.

— *... i de cara a l'urbanisme?*

— En matèria d'urbanisme, ja sabeu que el consistori ha pres una sèrie de mesures, explicades ja des de «SIÓ», encaminades a la definitiva i prompta redacció d'unes Normes Subsidiàries que serviran de pauta perquè el creixement de la nostra Vila es faci d'una manera harmoniosa i basant-se en les actuals normatives legals. Un cop aprovada aquesta, podríem dir-ne pauta urbanística, s'hauran acabat els problemes per una colla d'anys, ja que tothom a l'hora de construir sabrà a què atènyer-se. Ja s'està treballant en la forma que es podria fer la delimitació del Sòl Urbà, i partint d'aquesta delimitació, es podrà tirar endavant les Normes Subsidiàries de Plantejament Urbanístic.

— *Com i quan creu que es solucionaran els afers de les carreteres d'Almenara i de Les Puelles?*

— Referent a la carretera d'Almenara, pràcticament és resolt. En quant a la carretera de Les Puelles, s'ha tingut ja una reunió entre representants de Coscó, Les Puelles i aquest ajuntament. Hi ha més parts afectades i interessos diversos que s'hauran d'anar conjuminant.

— *Veiem en Agramunt una mena d'abandó en alguns llocs (dipòsits, fonts, passeig, etc.) en té cura l'ajuntament de pal·liar aquesta deixadesa?*

— Crec que l'abandó que es veu en molts indrets d'Agramunt, és qüestió de personal, i també que les coses fossin més respectades per la gent. En som plenament conscients de tot això, però ens veiem desbordats per la quantitat de coses que hi ha per esmenar. Aprofitant l'avinentsa voldria fer una crida a tothom, als joves i als grans: que respectar les poques zones verdes que tenim és respectar el propi patrimoni, ja que, és patrimoni de tots, no de l'ajuntament.

Crec que el problema és d'estructuració, i hem d'estudiar una estructura que funcioni.

— *Reben algun ajut les diferents entitats culturals, esportives, etc., de la Vila?*

— Ara s'està estudiant el pressupost, i això ja ho contemplen els capítols corresponents a cultura, esport, etc.; fins ara, però, des que sóc alcalde no han rebut cap ajut aquestes entitats.

— *S'ha plantejat, l'Ajuntament, la possibilitat de promocionar activitats culturals, formatives, així com facilitar un local per al desenvolupament d'aquestes activitats?*

— Naturalment que aquest capítol està en la ment del consistori. Promocionar, impulsar i protegir activitats culturals i formatives és una de les il·lusions dels responsables de la Conselleria de Cultura, que en aquests dies estan planejant, juntament amb les entitats locals, diferents actes per al proper curs. En quant al local per encabir-hi aquest tipus d'activitats i d'altres també, és ja una cosa més difícil; no és solament qüestió de voluntat, sinó també de calés. Estem molt esperançats que es resolgui amb promptitud, i d'una vegada per totes, l'afèr de «La Barretina», lloc ideal per a bastir-hi una Casa de Cultura.

— *Si pogués fer-ho amb una pinzellada, què en trauria d'Agramunt?*

— De coses mal fetes, crec que algunes hi són, ara bé, el fet, fet està. En treuria però, el poc respecte als arbres, a les plantes, al passeig i en general a totes les zones d'esbarjo que tenim.

— *Quin tipus de relació hi ha entre l'Ajuntament i els pobles agregats?*

— Segons la llei vigent, era potestat d'aquesta alcaldia nomenar el seu representant. No es va fer així, sinó que se celebraren unes eleccions en cada poble, on s'elegí aquest representant o alcalde i la junta administrativa. A partir d'aquí, una àmplia autonomia per a resoldre els seus propis assumptes.

— *Hi ha participació popular amb el consistori?*

— No pas tota la que voldríem i desitgem, però sí que, normalment hi ha bona col·laboració per part dels convilatans amb l'ajuntament.

Des d'un bon principi hem cercat aquesta participació. Es creà una Delegació d'informació. Hi ha un consell de festes, i en seguiran d'altres. Les portes de ca la Vila són obertes a tothom, en el sentit més ampli de la paraula. Però la participació popular hauria d'ésser major; el veïnat es conscienciaria més com a ciutadans dels problemes del nostre municipi.

— *Pensa ser un alcalde de la porta endins o de la porta enfora de ca la Vila?*

— De moment, he hagut d'ésser més alcalde de despatx que de carrer.

— *Dedica gaires hores al dia a la tasca de l'ajuntament?*

— Bastantes, de moment; hi ha dies, els menys, dues o tres hores, d'altres 6, 7 o més, varia molt. De moment hi ha feina.

— *Rep alguna retribució econòmica pel fet d'ésser el batlle de la Vila?*

— No, cap.

— *Però, cobrarà més endavant?*

— No en sé res. A més a més, sóc partidari que l'alcalde no ha de rebre cap retribució, almenys fins que els problemes financers estiguin arranjats.

— *Què és millor i el pitjor del seu càrrec?*

— El millor és la sensació que s'està fent una tasca útil per Agramunt, i a l'ensem per Catalunya, i crec que encara que hi hagi alguna enrabiada, també hi ha la satisfacció de veure que el treball es materialitza en alguna cosa positiva.

El pitjor és veure que hi ha coses que no funcionen prou bé, coses que s'han d'arreglar, que voldríem arreglar, però no podem abastar-ho tot, i sobretot veient que la gent t'ho diuen i tenen raó.

— *Què n'opina de la direcció de «SIÓ»?*

— Que en sóc director únicament pel càrrec que tinc, però crec que no hauria d'ésser així, sinó que hauria de ser-ne director una persona de la redacció.

— *Vol afegir alguna altra cosa?*

Voldria afegir, que els ciutadans en general, es preocupessin força de les coses municipals, que són de tots, i almenys, ja que ens hi van posar que es preocupessin del que fem i dels projectes que hi ha, i recordar, una vegada més, que estem a ca la Vila a la disposició de tots i per parlar amb tothom que vulgui i en el moment que calgui.

Creiem que hi ha hagut sinceritat en totes i cada una de les respostes.

Per la nostra part, en fer aquesta xerrada deixem constància del que hem vist en la persona de l'alcalde: Una ferma voluntat per a servir al poble. L'emoció que posava en explicar-nos els projectes, qüestions i afers de la Vila, que ho feia apassionadament, ens ha deixat entreveure l'estimació que té i sent vers el veïnat. Aquesta inquietud, tant per Agramunt com pels pobles agregats, era digna de colp-nos. Ara ja només ens resta esperar i desitjar que la mateixa voluntat de treball que té avui, es mantingui durant el temps del seu comandament.

Si és així, i rep l'ajut de tots, consellers i poble en general, Agramunt anirà endavant.

Quelcom més

Adéu

Un d'aquests dies primaverals que ens ha regalat el mes de maig, quan els rosers llueixen el seu esplendor, estava barrinant per baix a l'hort i sentia com algú collia una rosa. Això passa sovint, essent els rosers al peu del carrer, és tan tentador de collir un capoll quan s'ofereix senzillament. Però com que la cosa s'allargava, i el soroll de la collida de roses continuava, vaig alçar el cap i veient que eren una vailets i en tenien bastantes a les mans, els digué: Bé! ja n'hi ha prou, una rosa està bé però! què n'heu de fer de tantes? Dos dels vailets es separaren de la tanca i l'altre en lloc de fer-ho es recolzà a la malla i amb gest vengatiu la feia ballar fortament.

Vaig fer veure que no m'hi fixava, puix a voltes amb la xixalla com més t'hi poses pitjor, però com que la cosa no tenia traces d'acabar, no tingué altre remei que el d'atançar-me amb gest de poc amics. Llavors s'escapà a córrer i jo vaig retornar a la meva tasca.

Però, renoi! no en va tenir prou, agafant pedres les tirava, tot rient, a dins de l'hort, mirant si podien encendrem, la qual cosa aconseguí i em vaig veure obligat a apartar-lo de bona manera.

Altre cas passà també un dia que estant en el terrat que mira al SIO sentia soroll de jovent i mirant per la barana veié quatre, ja no vailets, sinó quasi homes, nois de 16 o 17 anys que s'entretenien tirant pedres dins la canal del riu amb la intenció d'escatxigar-se els uns als altres. Vaig quedar un moment sense dir res, també perquè a voltes embolicar-se amb el jovent resulta negatiu, però veient que la cosa no acabava sinó que les pedres cada vegada eren mes grosses no vaig poder més que dirlos: —Nois! ja està bé, que això ho facin als xavalets de 9 o 10 anys, passa, però els nois de 17 anys...! Vaig estar de sort perquè encara van marxar desseguida fent mutis.

Aquestes anècdotes m'han portat a diferents meditacions. Sempre hi ha hagut mainada revoltosa i jovent un xic brètol, però em sembla que avui ha augmentat la proporció i buscant el motiu m'he preguntat. —¿Entre tans llibres i assignatures que tenen els nostres estudiants n'hi ha algun que tracti de civisme, educació, urbanitat...? ¿Hi ha per ventura algun professor que tingui la tasca d'ensenyar als alumnes el respecte que han de tenir a la propietat privada, el vigilar amb les plantes i jardins que adornen el nostre poble, la cura de no embrutar es llocs, en aquest cas el SIO on els empleats minicipals tenen tanta feina en tenir-lo ben arranjat? ¿Hi ha alguna preocupació en ensenyar-los que s'han de respectar els vellets i també totes les altres persones? —¿Es fa ressaltar als nostres instituts i col·legis, l'honor, la conversa decent, el perjudici del vicis i un llarg etc. que tots entenem?

No crec que solament sabent fer equacions de graus elevats, molta filosofia i ciències superiors, ni empassant-se tots els llibres que avui s'els posà a l'abast, n'hi ha'gi prou per a ser més feliços, per a tenir una població de la que tots ens sentíssim orgullosos, ni per a viure amb dignitat amb els altres em sembla que hi falta quelcom al nostre sistema educatiu, ser-hi o no ser-hi equival a que el percentatge de bretolisme disminueixi o augmenti.

El món millor que tots volem necessita aquest quelcom que hi falta.

CREUS

Continuació: Josep Pané l'home sencer, queda

Brufau i de la seva mare que tan bé coneixia la teva dona. La teva dona, la teva sensible i intelligent companya. Recordo que el company Angel Ardévol del teu poble de la Fuliola vingué a veure't poc abans de dinar, eren les dues de la tarda, i digué que feien al cinema del poble «Per qui toquen les campanes». I la teva dona digué: Avui sí que aniré al cinema. Tu contestares: Si vés'hi, jo també voldria veure-la. I parlàrem tots plegats de l'Ernest Hemingway i de la guerra. Aquell dia tots dinàrem molt tard. Recordo també que jo et vaig portar com a petit present les «Antimemòries» de l'André Malreaux.

Amic, company, JOSEP PANÉ, sempre restaràs present entre nosaltres com un model d'home sencer a imitar.

Agramunt 12 de juny de 1979

S'ha acabat el col·legi, s'han acabat els estudis, les classes, s'han acabat els mestres, no hi ha feina, molt bé!

Però si un s'atura un moment i pensa en tot el passat, bo i dolent, s'adona de com canviaran les coses des d'ara.

Nous amics, diferents professors que ens faran patir, cares noves, però...

Són vuit anys d'haver anat junts. Ens hem de separar. Uns a seguir estudiant, els altres ja a treballar i es faran grups i se'n desfaran. Ens veurem, sí, però ja serà diferent. Els millors amics que fins ara hem tingut s'aniran separant fins a ser ja només uns coneguts de temps enrera que recordes amb afecte.

Erem nens mentre féiem la Bàsica. Hem canviat sense voler-ho i sense adonar-nos-en. Ja som nois i noies que ens enfrentem a coses noves.

El que vull fer és despedir-me de tots aquests i aquestes que m'han acompanyat fins ara, amb un record seu el qual guardaré tota la vida.

Adéu professors de Bàsica. Erem nens, amb vosaltres ens hem fet grans. Heu tingut molta paciència, viureu en el nostre record.

Adéu col·legi.

Adéu companys. Ens tornarem a veure tots junts alguna vegada? De totes maneres el record perdurarà.

Adéu!

Margaret
Alumna de 8.º

FRASES FETES

De vegades sentim dir:

«Estava tranquil·la i de **golpe** i **porrazo**, es va posar a plorar»

Si examinem la frase, veurem ràpidament que «golpe i porrazo», és un afegit castellà a la frase feta.

El correcte, doncs, és dir:

«Estava tranquil·la i de cop i volta, es va posar a plorar»

Cal que guardem els girs propis que la llengua posseeix.

P. MORA

Quinta Columna

PRESENTACIÓ. En el SIÓ del pasat mes de maig, el company Pasqual Castellà i Vila ens asabentava de la dimissió així com dels motius que l'han induït a prendre la decisió de retirar-se com a redactor de la Quinta Columna.

Davant aquest fet, dos redactors de SIÓ, vàrem creure en la necessitat de continuïtat de l'esmentada secció, i per aquest motiu, avui ens adrecem a vosaltres per comunicar-vos que a partir d'ara, i amb el mateix nom de Quinta Columna, mes rera mes, tornarem a estar amb vosaltres, amb les nostres crítiques, mai malintencionades, felicitacions i d'altres.

Després de la presentació, ja només ens resta dir a tothom que vulgui aportar alguna idea, sobre quelcom que a nosaltres ens pugui passar, o qualsevol altra cosa, pot adreçar-se a la redacció de SIÓ (Apartat de correus, n.º 10), o bé als titulars de la secció; i finalment, felicitar al company i redactor Pasqual Castellà, per la seva tasca continuada durant els darrers quinze mesos.

Jordi Padullés i Isidre Marsà

MAŁA ASSISTÈNCIA. El passat dia catorze de juny, als voltants de les cinc de la matinada baixava per la carretera de Cervera, amb la intenció d'anar-mé'n a dormir, perquè ja començava a ser l'hora; però tot en un plegat, els meus anhels es veuen frustrats. Dos o tres-cents metres abans d'entrar en un revolt bastant pronunciat, m'adono que a l'altre costat del revolt, hi havia la llum molt feble d'una llanterna, o un encenedor que em feia senyals; donat que en els temps que correm, en què només se sent a parlar de robatoris, i coses per l'estil, no em feu gens de gràcia però, malgrat tot, vaig aminorar la marxa de l'automòbil fins a una velocitat de vint o vint-i-cinc quilòmetres, i en arribar al lloc de la llum, veg que el motiu de la meva sorpresa era un cotxe accidentat.

Estava plovent, i feia fred, els accidentats eren tres nois convilatans nostres. L'un es queixava molt del cap, l'altre també del braç, i el tercer no tenia res. Tots plegats acabem d'arribar a Agramunt on anàrem a buscar el metge de torn en aquest cas el Dr. Lluís Sabala Abelló, pel qual ens haguérem de desplaçar a Preixens, ja que a cal Crich no hi era. El bo del cas ve ara; truquem a casa seva, i pel primer plat ja ens obre la porta amb una cara de mala llet impressionant; continuava plovent, i fent fred, i el senyor metge servant la porta mig oberta, com si tingués por que anéssim a posar-li foc a casa i nosaltres al carrer tot explicant-li el que pasava. Un cop de vàrem tenir assabentat de tot, almenys creïem que d'alguna cosa es devia enterar, en lloc de farnos pasar, i visitar els dos nois com cal, es limità a posar-li la mà al cap de l'un, i dir-li que el cop ja el tenia i no podia fer res, que si demà encara li feia mal que hi tornés, i després es dirigí al que li feia mal el braç, i li va dir que ell no podia veure s'haria trencat res per manca d'aparells i li donà un supusitori perquè no se li inflames el braç, i nosaltres al carrer. Això sí, va tenir molta cura a prendre dades del noi del supusitori i m'imagino que no ho va fer per a interessar-se'n el dia següent sinó per a cobrar el medicament, o potser fins i tot una falsa visita.

Després d'això suposo que queda ben palés de la manera que està la situació sanitària ací a Agramunt, i crec que a tot arreu igual i que consti que amb això no vull dir que tots els metges procedixin de la mateixa manera, però em sembla que aquest fet es suficient perquè les persones encarregades de vigilar i solucionar aquests afers s'encarreguin de responsabilitzar a aquests senyors de la seva vertadera obligació.

Jordi

Fundació de les Hores Canòniques

El document on consta la fundació de les hores canòniques a l'Església d'Agramunt és una còpia de l'original, feta davant notari i en el llatí notarial de l'època. Aquesta còpia està extreta de l'Arxiu Històric de Protocols de Barcelona.

Com que el document és molt llarg —14 folis—, ens és impossible publicar-lo tot sencer en una revista del caire de la nostra i, per altra banda, ja que el document està ple de les repeticions clàssiques de tot document notarial, seria també força pesat publicar-lo íntegrament aquí. Per la qual cosa intentarem fer a continuació un resum on mirarem de reflectir les parts més importants i sobresortints del document.

Així, doncs, trobem per una part Pere Joan Vinyes, prevere de l'església d'Agramunt, beneficiat, síndic, ecònom, procurador i actor dels sacerdots de la vila, segons document presentat davant notari el 14 de febrer de 1670 i per l'altra, Joan Cercós, doctor en dret civil i eclesiàstic, síndic, procurador i actor del municipi com consta també en document presentat davant notari el 4 d'agost del mateix any.

Ambdós són els masmessors del testament de Jaume Joan Torres, fet davant el notari Fructuós Guiu el dia 5 de gener de 1638, en el qual es decretava hereva universal la seva filla Teresa Torres, però si aquesta moria sense fills legítims, es decretava que el síndic eclesiàstic i el municipal, fessin l'inventari de tots els béns i els venguessin en subhasta pública i el seu fruit fos esmerçat en censals, amb els quals els dits masmessors havien de fundar totes les hores canòniques (prima, terça, sexta i nona) a celebrar perpètuament i per a aquest fi s'assignessin 5.000 lliures barceloneses del fruit d'aquells censals.

Com que la filla Teresa Torres morí efectivament sense fills, es compleixen ara les ordres que establí el seu pare en el testament que hem esmentat.

Per a aquest fi els masmessors ofereixen les 5.000 lliures fruit dels següents censals:

1) De 2.106 lliures i 10 sous, el qual porta una renda de 2.106 sous i 6 diners. El paga la ciutat de Lleida.

2) De 466 lliures, amb una renda de 466 sous, pagades pel municipi de Montagut.

3) 100 lliures, amb una renda de 100 sous, pagat per Honore Torner, sabater d'Agramunt.

4) 100 lliures, amb una renda de 100 sous, pagat per Joan Teixidor, muler també d'Agramunt.

5) 60 lliures, amb una renda de 60 sous, pagat per Pere Salvà, pagès d'Agramunt.

6) 105 lliures, amb una renda de 105 sous, pagat pel municipi de Montfalcó.

7) 2.400 lliures, amb una renda de 2.400 sous, pagat pel Senyor de Puiggrós. D'aquest s'explica una mica la història.

8) 1.300 lliures, amb una renda de 1.300 sous, pagat per Joan Argensola, Senyor de Pallargues.

A continuació s'estableix que entre totes les causes pïes que hi hagués al testament, aquesta té prioritat, així com també que, preveient que hi haurà dificultats en cobrar tots els censals, s'autoritza en invertir els primers que es cobrin en lliutar per cobrar els que restin.

Mentres no es cobrin les 5.000 lliures, i un cop pagats els deutes, s'estableix el sou dels sacerdots: serà de 3 diners per cada hora.

Continuant amb aquestes normes més concretes es torna a recordar a continuació el caràcter perpetu de la fundació. Deixa clar que si es ven un censal, el producte s'ha de depositar a les arques de la comunitat fins que s'inverteixi en un lloc segur.

Tot seguit demana que els receptors (els sacerdots) s'obliguin a complir-ho. Representen a tots els sacerdots: Alexandre Arlovi, rector de la parròquia, Josep Balasc, Miquel Tarragona, Pau Mitjavila, Pere Marça, Joan Buguera, Josep Benet, Francesc Guixos, Francesc de Balagueró Joan Tarrall i Ignasi Cases.

Ho accepten i juren el 31 de desembre de 1670. A continuació firmen els abans dits i es demana que es faci una còpia per a la part eclesiàstica i una altra per al municipi.

Són testimonis al document original Mateu Somavella prevere, i Jaume Joan Viana, pagès d'Agramunt. Signa també l'original Andreu Melet, notari.

Signen la còpia d'on hem extret totes aquestes dades Joan Llorens Solé, notari i director d'aquesta còpia, i Josep Monhe-reu i Francesc Gracelles, els quals testifiquen que el text està ben copiat. Tots tres són notaris pertanyents al Col·legi de Notaris Públics de la Ciutat de Lleida.

**Cooperativa
Agropecuària
de Guissona**

Tels. 20, 40 i 77
GUISSONA

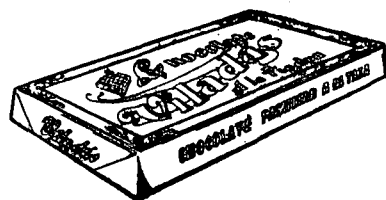
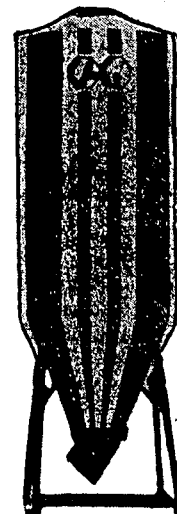
Pinsos Compostos

**Escorxador general
Frigorífic**

**Medicaments i
Assistència Tècnica**

**Material per a la
Ramaderia**

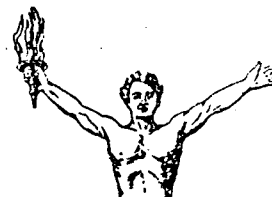
Secció Agrària

**Una
llarga...
i dolça
tradició**

Xocolata Viladès

MAQUINARIA AGRICOLA

JOSEP MARTORELL

L. COMENGE

PINTOR - DECORADOR

EMPAPERATS - MOQUETES - CORTINATGES

Avda. J. Mestres, 7 - 2.º

AGRAMUNT

Telèfon 39 07 18

Catalunya: Espill del seu passat

Juliol de 1932

«Primera. — L'ensenyament a l'escola primària per a no pertorbar el desenrotllament de l'infant ha d'ésser monolingüe i a base de la llengua materna. Segona. — La introducció d'altres llengües en l'ensenyament no ha de fer-se fins que l'infant hagi acabat la seva formació primària i estigui en possessió de la llengua materna. Els elements que poden determinar aquesta possessió són principalment tres: Primer: Un límit d'edat que ve determinat pels cicles normals d'adquisició de llenguatge. Segon: L'aptitud a expressar-se en el llenguatge parlat i escrit que es considera propi en els adults. Tercer: El coneixement fonamental de la gramàtica a base de la llengua materna». (Conclusions aprovades a L'Escola d'Estiu del 1932. Text compilat en «PERSPECTIVA ESCOLAR», n.º 8 i 9, juliol-setembre de 1976.)

Es del tot palesa la importància cabdal de l'educació en la formació dels infants, adolescents i joves. Amb tot però, el fenomen de l'escolarització massiva, tal com l'entendem avui, és relativament recent. L'any 1931 —per citar un exemple—, a l'Estat espanyol hi havia encara el 24'8 % dels homes i el 39'4 % de les dones que no sabien llegir ni escriure; a part d'haver-hi molta quitxalla sense poder anar a l'escola, solament el 0,017 de la població que havia cursat l'ensenyament primària, passava a l'ensenyament mitjà i només el 0'009 % de l'esmentada població arribava a la Universitat (1). Aquestes dades ens mostren clarament la greu deficiència de l'ensenyament fins etapes molt recents i, sobretot, el neguit dels capdavaners de la Generalitat de Catalunya entorn el problema educatiu durant la 2.ª República.

Tots els autors que hom ha consultat remarquen l'esforç català per l'ensenyament durant els anys trenta. Si bé és cert que un grup insigne de pedagogs —A. Galí, Pompeu Fabra, Xirau, Rosa Sensat, etc.— ja havien assajat mètodes tan revolucionaris com importants a partir de l'impuls de la Mancomunitat, (2) no és menys en afirmar que la sistematització dels mecanismes educatius a Catalunya va ésser obra de la Generalitat, a partir de 1931.

Els homes del Consell de Cultura de la Generalitat varen entendre molt bé que si hom volia canviar l'escola, allò que calia fer d' immediat era preparar els ensenyants; calia formar nous mestres i posar al dia als qui exercien, segons les noves exigències pedagògiques i d'acord amb els principis inalienables de la nova realitat històrica de Catalunya. Dos van ésser els instruments en els quals la Generalitat confià l'esmentada renovació: l'Escola NORMAL de Mestres —creada a l'Octubre de 1931— i les ESCOLES D'ESTIU dels anys 1931, 1932, 1933 i 1934.

En Ramon NAVARRO, historiador del procés educatiu català durant la República, ens diu, en relació a les Escoles d'Estiu d'aquells anys, que «van ésser el rovell de l'ou de la pedagogia catalana, espanyola i, fins i tot, europea». Sens dubte que la varietat dels cursos que s'impartiren, la qualitat del mateix professorat encarregat, les ponències que any darrera any s'aprovaren i la mateixa convivència de centenars de mestres de tota la geografia catalana, anaren creant un clima de renovació i d'entusiasme per tirar endavant una nova concepció de la pedagogia i de l'estructura de l'Escola. Malgrat tot, allò més important potser, va ésser el corpus teòric de l'escola de la república, ja que, massa aviat, les experiències endegades restaren paraiatzades: els fets d'Octubre de 1934 motivaren la derogació de l'Autonomia fins el mes de Febrer de 1936 i, més tard, el desenllaç de la Guerra Civil, araconà durant molts anys aquella munió d'esperances renovadores.

Aquest juliol però, milers de mestres comparteixen les seves experiències en el marc d'una nova ESCOLA D'ESTIU, la qual ha volgut reflexionar sobre el tema «CATALUNYA A L'ESCOLA». Tenim doncs, dues etapes històriques ben diferents —1932 i 1979— però un plantejament comú: Cal que els mestres renovin l'Escola a la llum de la nostra pròpia cultura catalana.

Joan NOVELL

(1) NAVARRO, R. — L'Educació a Catalunya durant la Generalitat 1931-1939. E.62. - Barcelona, 1979, pàg. 17.

(2) CALI, Alexandre. — Història de les Institucions i del Moviment Cultural a Catalunya 1900-1936. — Fundació A.G. - Barcelona, 1978.

MOVIMENT DEMOGRAFIC

MES DE JUNY

NAIXEMENTS:

Eloi Dominguez Serrano dia 4
Núria Muixi Albareda » 26

DEFUNCIONS:

Rosalía Cahelles Ginestà, 86 anys, dia 15
Josep Recasens Fabra, 65 anys, dia 23

PLUJA CAIGUDA DURANT EL MES DE JUNY

Dia 1	6'8	littres m.²
» 5	2'5	»
» 13	15	»
Total	24'3	littres m.²

L'Observador: DEUDAT PONT

Primavera 79

*Cada dia empeny el temps,
tots fermats per la injustícia;
ja el silenci crema vides
quan l'amor hi és tot ardent.*

*Com aquell que no fa res,
el poeta de puntetes
anirà sembrant les roses.
Pels camins, hi haurà claror.*

*És l'esclat de primavera,
és el rompre, amb l'hivern.
Rierol, ens portes joia
amb l'anhel de llibertat.*

*Tu, per tots ets esperança:
ets un bàlsam lluminós,
ets l'estel enmig del dia,
ets les ales de la gent.*

*Deixa'm, si, cantar a la vida
i també cantar a l'amor!
Per la gent que no s'atura
ets vial de somnis nous.*

Carme Raichs

L'Ajuntament Informa

HISENDA

Quan el lector llegeixi aquesta secció ja quasi haurà finalitzat el termini del pagament voluntari de l'import sobre circulació dels vehicles corresponent a l'any 1979. No sabem quina haurà estat la resposta dels agramuntins a l'hora de fer efectiu aquest impost però tot i així considerem oportú fer dues puntualitzacions. 1.º, aquest impost és obligatori, en contra del que algú o alguns han fet circular per la vila i 2.º, que aquest consistori farà complir aquesta obligatorietat en aquest impost i tots els altres arbitris municipals seguint escrupulosament el que marca la llei.

En quant als impostos atrassats que el 31 d'abril pujaven 1.451.624 pessetes i que es passaren a cobrar casa per casa, a més de des de la secretaria de l'Ajuntament, a mitjans de juny s'havien cobrat 460.000 pessetes. Un balanç poc satisfactori. A partir d'aquí ha començat el procés que marca la llei i és intenció del consistori, tal com s'ha dit anteriorment arribar fins al final del procés legal. Si volem fer efectiu la igualtat dels agramuntins davant Ca la Vila hem de començar en fer complir a tothom els seus deures de ciutadà. En una paraula, hem de crear una comunitat on els vius de sempre no hi tinguin cabuda.

Recordem que abans de posar al cobrament qualsevol mena d'impost municipal estarà a exposició pública el padró corresponent perquè tothom pugui fer, si cal, l'oportuna reclamació ja que una vegada posats al cobrament és més difícil i més engorrosós per a les dues parts.

OBRES PÚBLIQUES

El dia 20 representants del nostre Consistori es desplaçaren a Tornabous per tal de mantenir una entrevista amb les autoritats locals per tractar sobre l'afer de la carretera d'Almenara. Aquesta veïna població era l'últim obstacle a salvar per a la definitiva aprovació de les obres d'arranjament d'aquesta carretera. En un principi es negaven a firmar el préstec per la part que els corresponia pagar aduint que en el seu terme municipal la carretera ja estava arranjada. Els representants agramuntins aconseguiren convèncer-los finalment dels avantatges que a ells els reportaria un traçat total en bones condicions, així com també de les condicions favorables en què la Diputació tramitarà el Crèdit. Resumint, podem dir que s'han complert tots els requisits per les parts afectades i és ara la Diputació que s'ha de posar mans a l'obra.

També representants de Coscó, Puelles i Agramunt es reuniren el 16 de juny per parlar de la carretera de Puelles. En un principi semblava que hi havia unes subvencions ja disponibles. Resultà, però, que eren pel traçat ja efectuat de Puelles a Coscó, la qual cosa vol dir que s'ha de començar de nou tot un procés amb un primer pas de posar-se d'acord totes les parts afectades, que són moltes.

SERVEIS

El dia 12 de juny la Conselleria de Governació de la Generalitat envià la documentació a omplir i entregar com a màxim

el dia 20, de cara al Pla Únic d'Obres i Serveis corresponents al 1979. Es reuní urgentment el Consistori per tal de triar les dues obres a proposar per a la vila i dues més pels agregats. Les condicions econòmiques establertes per a la realització de les obres en cas de ser aprovades pels organismes competents son les següents: un 50 % entregades a fons perdut, un 40 % en préstecs atorgats pel Banc de Crèdit Local i tramitat per la Diputació i un 10 % a pagar per l'Ajuntament en realitzar-se l'obra.

Després d'estudiar detingudament quins projectes d'obres eren més necessaris i a la vegada amb més possibilitats de ser aprovades, s'acordà que els serveis tècnics de l'Ajuntament realitzessin amb la màxima celeritat les memòries valorades, no hi havia temps per a fer un projecte complet, de les obres següents:

Per Agramunt: 1.º *Abastament d'aigües* que abarca en síntesi la modernització de la captació i bombeig de l'aigua, l'arranjament dels dipòsits distribuïdors i part de la xarxa general. Pressupost total: 6.175.380 pts.

2.º *Sanejament* i arranjament de clavegueres en les zones que es troben en més mal estat. Pressupost total: 4.571.200 pessetes.

Per La Donzell: *Tractament de residus sòlids*. Pressupost total: 839.487 pts.

Per Almenara: *Extensió Telefònica*. Pressupost total: 160.000 pessetes.

CULTURA, Joventut

El Regidor de cultura va assistir a una reunió, a Barcelona el dia 9 de juny, per parlar de la Joventut. La reunió estava impulsada per la «Direcció General de la Joventut de la Generalitat de Catalunya». No era una reunió on haguessin estat cridats tots els regidors dels ajuntaments de Catalunya, sinó un «primer contacte» informal al qual hi assistiren els regidors dels ajuntaments més importants.

Rosa Maria Carrasco, directora General de la Joventut, va exposar tota una colla de consideracions entorn la joventut: la joventut preocupa a la Generalitat, cal que es faci un estudi a Catalunya entorn el jovent, hi ha molts problemes a nivell de «subvencions» i d'estructures (no hi havia res, o molt poca cosa, pels joves), etc.

A més, es va informar que ben aviat sortirà el primer número de «L'ABRIL» que és una revista de i per la joventut de Catalunya.

També, que cal agrupar a tots els joves perquè puguin integrar-se, tal com es preveu, al «Consell Nacional de la Joventut de Catalunya», creat per la Generalitat; evidentment, això permetria treballar conjuntament, organitzar activitats noves, disposar d'uns recursos que la Generalitat o els organismes públics facilitarien, etc.

CULTURA, FESTES

El «Consell de Festes», creat per diversos representants d'entitats de la Vila i amb la finalitat de coordinar, protegir i promoure unes festes populars —arrelades al poble— i democràtiques —amb la participació de tots i fetes per a tots— informa que davant la proximitat de la Festa Major d'Agramunt ha portat a terme una colla de reunions i contactes amb la finalitat d'organitzar-la.

De moment, i davant la impossibilitat —pel temps— de canviar massa les activitats que ja es fei en s'ha seguit l'estructura de les Festes majors darrereres. Hi ha un grup dels components del «Consell de Festes» que està encarregat d'organitzar un cercavila (que comptarà amb la inclusió de «ninots» nous, fets pel jovent del poble), activitats pels infants i jovent i concursos de tot tipus...

Un segon grup del «Consell de Festes» s'ha dedicat a treballar més de cara a les «activitats» per la gent gran. Es va creure convenient organitzar BALL, que es farà a la plaça del Mercadal durant els tres dies i en sessions de tarda i nit; s'han contractat ja tres conjunts orquestrals: Els Showmen (divendres), Amanecer (dissabte) i Los Icaros (diumenge). També hi haurà ballades de sardanes amb les cobles Comptal de Balaguer i La Principal de Tàrraga. Pel ball de tarda i nit es faran pagar unes entrades «populars», per tal que l'ajuntament no hagi de carregar amb totes les despeses; les menors, però, tindran l'entrada franca.

Acords de la Comissió Municipal Permanent

Mes de juny de 1979

LLICÈNCIES D'OBRES:

Sr. Josep Martí Bonastre, col·locació vores pista Escola de Xòfers, Polig. Industrial.

Sra. Maria Freixes Inglada, construir coberts solar. Agregat de Mafet.

Sr. Jaume Solà Junyent, obres interiors, casa de la seva propietat, Agregat Mafet.

Emili Martínez Llorens, obres interiors. Carrer Carabassa

Josep M.ª Cunyat Mata, obres interiors tenda M Barril. Carrer Sabateria.

Jaume Solsona Viladot, obres interiors. Agregat de Mafet

Àngel Cortés Duarri, Obres de repassar cobert. Segla Molinal.

Sr. Joan Codina Tallavi, obres interiors. Raval Puigverd.

Sr. Pau Fusté Torres, col·locar porta enrollable a la casa carrer St. Joan.

Sr. Josep Gassó Casades, obres interiors Circumval·lació

Sra. Josefina Puighermanal Devesa, obres interiors. Estudis Nous.

Sr. Jesús Sarnago Soria, tancar galeria en forma de tribuna. Urbanit. Verge del Socors.

Sr. Marcel·li Inglada Vinyals, construc. obra nova composta de planta baixa i pis vivenda. Camí de les Serres.

Sr. Leonci Martín Gonzales, obres interiors. Germandat.

Pere Carrera Bonet, pintar façana casa de propietat, Carretera Artesa.

Sr. Jordi Sera Granés, substituir canalera magatzem. Vilavella.

PRESES D'AIGUA POTABLE:

Antoni Solé Guixé. Solar. Raval de Puigverd.

Sr. Alfons Segura Campos. Casa de la seva propietat. Agregat Puellas.

Sra. Mercè Pascual. Taller confecció. Avda. J. Mestres.

LLICÈNCIES DE GUALS:

Sr. Ramon Amigó Escales, al magatzem del carrer Àngel Guimerà, n.º 20.

Sr. Jaume Torres Clos, dos a l'immoble de l'Avinguda Marià Jolonch, 14

ALTRES LLICÈNCIES:

Sr. Josep Carreras Potrony, desembussar claveguera. Avda. Marià Jolonch

Sr. Ramon Ribera Verdaguier, arreglar claveguera. Avda. J. Mestres.

Sr. Ciril Perera Cases, col·locació para-sols bar Joventut, Àngel Guimerà.

Sra. Mercè Palmer Pascual, traslladat taller confeccions des de Plaça. Mercè al local situat a l'Avinguda J. Mestres.

FACTURES APROVADES:

Seresco.	Ptes	14.366
Ramon Galceran		1.194
«Diario Lérida» subscripció		4.500
Sr. Clotet		1.000
Quinta de La Salut		1.540
Joan Escolà		29.219
Canal d'Urgell		128.077
Assessoria Jurídica		6.000
Assegurances Socials, obrers abril		95.791
Silvestre Bonet		2.000
Antoni Esteve		110.310
Viquesa		33.379
A E. S. A.		17.059
Ramon Estruch		10.000
Silvestre Bonet		2.000
Mobles Vallejo, d'Alfaro		18.000
A Seresco		29.370
Joan Puig		1.200
M. Paris		417
Ramon Solé		4.600
Total, salvant errada		510.012

La Sra. M.^a del Socors Pons i Miralles

Vídua de Rafel Garriga i Prats, morí a Barcelona,
el dia 7 de juny de 1979.

A. C. S.

PARLEU BÉ, SI US PLAU

per Guillem Viladot

El català no ha pogut seguir una línia d'evolució normal com ho han fet d'altres llengües neo-llatines. El català, de tant en tant, ha estat desterrat de la Història, i llargs silencis l'han embolcallat. Per això, sovint, Catalunya es presenta com una nació muda, perquè una administració central imperialista li ha segellat els llavis de la identitat.

Aquests silencis periòdics i pregons no han permès que el nostre idioma es desenvolupés normalment, sinó que la seva vigència s'ha assolit a ràfegues. Aquest procés sacsejat ha donat com a resultat una llengua escrita molt deteriorada i una llengua parlada molt erosionada. Ara, amb aquesta nova renaixença i gràcies a la dedicació i preparació de tots els nostres professors de català, assistim al redreçament de la nostra llengua escrita. Entre nosaltres, gràcies als professors Mora i Puig recuperem el temps perdut, guanyem les paraules als silencis imposats. I perquè aquests dos professors s'ho han proposat, aquest curs s'ha fet molta feina.

Però n'hi ha prou amb això? N'hi ha prou amb la recuperació de l'idioma escrit? Com diuen els lingüistes, l'escriptura d'una llengua és la trasllació gràfica d'una llengua parlada, de manera que escriure és l'operació automàtica de convertir un sistema de signes fònics en un sistema de signes gràfics. Bé: si paral·lelament a una recuperació d'escriptura no reeixim en la parla propiament dita, en el verb propiament dit, aquest automatisme de trasllació es pot malmetre, ja que si els signes fònics no són correctes, d'aquesta mancança se'n ressentirà tot signe gràfic. Aleshores, sembla que tot aconsella de procedir a una recuperació simultània de les dues expressions lingüístiques: la verbal i l'escripta.

Els nostres professors saben molt bé les dificultats que es presenten en el redreçament de la llengua escrita, i saben també que aquestes dificultats són encara més certes, perquè són més repetànies, quan es tracta d'un arranjament de la llengua parlada. Per què? Per què quan a algú l'esmenem d'un mot mal pronunciat, o d'una oració mal construïda, el nostre interlocutor se'n enfada? És més: per què quan esmenem, o se'ns esmena, la prosòdia, ens sentim gairebé ferits i reaccionem situant-nos darrera d'un mecanisme de defensa que a cops ens mena a burlar-nos de qui ens corregeix?

La nostra resistència en ser perfeccionats la podríem explicar des de moltes òptiques, però només ens referirem a una. Ens referirem a la raó psicològica profunda. Com diu Spitz, l'infant, en la seva entrada al món, és seduït a la vida per la mare. La mare és qui té per funció immediata protegir el nen davant de les moltes agressions que li dirigeix l'entorn. L'agressió més difícil de vèncer és la comunicació amb el medi, NO a través de la pell, o de la mirada, o de l'olfacte, o del gust, o dels sons sinó a través d'un pont intel·lectual. Aquest pont és la diferència entre la naturalesa humana i la purament zoològica. Arriba un moment que la persona enceta una comunicació de sons articulats —llenguatge— amb els seus veïns. Doncs bé, l'individu que prepara l'infant per aquesta escomesa és la mare. La mare defensa el nen contra el medi intel·lectual ensenyant-li a parlar. És la mare qui deposita en el nen els mots, el discurs que el nen ha d'assumir per tal de poder-se comunicar amb un entorn superior. Per tant, la llengua de la mare es el dipòsit que la mare institueix en l'infant, és la primera forma lingüística que arriba en el minyó, de tal manera que el conforma a nivell superior de persona. I aquesta conformació és real en la més estricta virginitat del nen, en l'àrea primigènia de l'aparell psíquic: en l'inconscient, un espai on les coses queden fixades per a sempre més.

Si el procés és aquest, i sembla que sí, els problemes o conflictes es produeixen quan algú intenta de modificar aquesta estructura tan fonda. La persona es resisteix que es toqui res del que allà s'ha dipositat. El refús és cert i tossut. De tal manera que més que parlar d'un canvi d'estructura, podem intentar de conèixer aquesta estructura i, un cop coneguda, col·locar damunt seu una estructura nova paral·lela. Així, quan algú intenta de tocar, per mudar-la, la llengua primera adquirida a través de la mare, sentim com si es pretengués de canviar quelcom absolutament nostre, consubstancial, integrat en la part més fonda del nostre ser. De tal manera que ens resistim a que la seducció lingüística primera sofreixi cap alteració. D'aquí la necessitat que les mares parlin bé la nostra llengua, perquè així fixaran en el nen una parla suficientment correcta que ja no caldrà modificar, perquè hi haurà una coincidència d'estructura de llengua fònica i llengua escrita. A aquest curs de català escrit que s'ha celebrat aquest any, s'hi hauria d'afegir doncs un curs de català parlat. Les dificultats seran superiors, però l'eficàcia es farà sentir ben aviat.